Ч. 31 (12.687). Львів, середа 11. лютого 1931. Poastowa opłata zaoiaczona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 СОТ.

„Демобілізаційні настрої".

Львів, 9. лютого 1931.

Переглядаючи комуністичну пресу з Рад. України за останній тиждень, впадає нам у вічі її перевантаження статтями про хлібозаготівлі. Крикливі наголовки статтей на цю тему говорять самі про себе. Для прикладу виберемо кілька найвимовніших з двох чисел харківського щоденника „Комуніст". Отже впадають нам у вічі передовсім такі: „Лютий — ударний місяць у хлібозаготівлях", „Проти демобілізації у хлібозаготівлях", „Злочинно затримують хліб", „Куркульські оборонці", „Ширше про масову роботу, вогонь по клясовому ворогові та його аґентурі", „Куркуль розбазарює хліб", або: „Заготівлі худоби проходять незадовільно". Вже з самих наведених статейних заголовків виходить, що там саме тепер з хлібозаготівлею щось не в порядку.

Колиж познайомитеся ближче зі змістом цих статтей, то довідаєтесь прецікавих речей. Перш за все здивує вас та обставина, що самі комуністичні організації на місцях попали в стан обвинувачення за те, що не провели як слід хлібозаготівлі та що „покривали" куркулів, тих „лютих ворогів" пролетарської держави.

„Не організуючи мас — читаємо в „Комуністі" — на хлібозаготівлі, особливо наприкінці, демобілізувавшись після успіхів у жовтні й листопаді, недоцінювавши ваги цілковитого виконання плянів хлібозаготівель, як *політичного завдання*, особливо взявши під увагу, що хліба не здав саме куркуль, *деякі місцеві організації стали на шлях злочинних „фокусів", на шлях безпосереднього обдурювання партії* (підкреслення наші. — Ред.). Деякі райони як от Врадіївський, Знаменський, Бобринецький, Смілянський, як це виявилося останнім часом, *давали брехливі, фальшиві відомості про хлібозаготівлі, перебільшуючи у відсумках процент виконання пляну* (підкр. наші. — Ред.). ЦК КП(б)У, розглянувши це питання, зобовязав партійні та радянські організації цілком надолужити цю недостачу, а винних запропонував віддати до суду з тим, щоби комуністів-керівників таких районів перед судом виключити з партії; це вже й зробила ЦКК КП(б)У з Врадіївським партійним та радянським проводом".

При невдачах з хлібозаготівлями комуністи — як бачимо — не тратять розмаху. Вони не входять у причини, чому навіть їхні партійні товариші не мали сміливости „викачувати" хліба там, де вже його не було і немає. Невиконаний плян — значить річ не в недостачі хліба, але в недостачі енергії серед тих, що мали хліб заготовляти. Отже найшлись виновники, яких з місця вже покарано або покарається, а на їх місце тишеться інших, пильніших і безоглядніших. Колиж і їм не вдасться вирвати збіжа в тих, що вже нічого не мають, тоді про цю справу замовчать і все буде в порядку. Це на партійному фронті, але не буде все в порядку на ширшому харчевому фронті, по містах та фабричних осередках, де на цю зимову хлібозаготівлю чекають як на спасення, бо хліба за мало, а товщу та мяса таки зовсім немає.

Найбільші розмірами та найуспішніші хлібозаготівлі комуністи переводять що-року в осінних місяцях. Одначе добутого тоді хліба не вистарчає ніколи на весняні місяці, бо зїдає всі запаси демпінґовий експорт і внутрішній ринок. Тому не треба дивуватись, що й цього року вже місяць лютий комуністи проголосили ударним у хлібозаготівлі, яка має асекурувати їхне весняне запотребування хліба. При хлібозаготівлях вони пропагують абсолютну безоглядність, бо хлібозаготівлі мають величезну „політичну вагу" для партії та всього радянського державного апарату. Томуто, „щоби виконати це бойове завдання — читаємо в „Комуністі" з 2-ого лютого — потрібно негайно мобілізувати сили партійних організацій, рішучо ліквідувати будь-які демобілізаційні настрої. *Виконати це — значить з усею більшовицькою рішучістю взятися до куркуля*".

З наведених щойно слів „Комуніста" виходить недвозначно, що т. зв. „демобілізаційні настрої" серед комуністів не є відокремленим явищем. Вони появляються передовсім на місцях, отже серед людей практики та буденної роботи, яка їх переконує, що всього комуністичного теоретичного баласту в життя провести не можна, бо воно її не витримає. І тому ті люди „покривають" кулаків та „обдурюють" партію. За те їх і викидають потім з партії. Але такими засобами далеко не зайдеш. Можна ними держатися рік, два, десять, але не вічно. Доки ще не було примусової колективізації, доти комуністи сяк-так давали собі раду з харчевими кризами. Працювали на них і ратували їх приватні господарства. Тепер уже другий рік, тобто в часі примусової і масової колективізації, на харчовому фронті накопичуються чимраз то більші труднощі. Вони ростуть з дня на день і ще більше зростатимуть. Нині падуть жертвою невиконання хлібозаготівельних плянів сірі партійні робітники на місцях під покришкою їх сприяння куркулеві. І це діється тоді, коли куркуля нищать там уже дванацять літ, але він все ще відживає в комуністичній уяві як апокаліптичний потвір, коли біля комуністів найприкріші харчові злидні. А завтра може прийти час, коли й комуністи мусітимуть ствердити, що куркуля нема, і що ті сірі партійні робітники по районах його ні підтримувати ні „покривати" не зможуть. Хтож тоді буде нести відповідальність за невиконування плянів хлібозаготівлі? Очевидно — ціла партія, разом з усіми її теоретиками, з цілою кремлівською та харківською верхівкою. Але хто її буде притягати до відповідальности за це? Самозрозуміло, що голодні. А до того в пролетарській державі йде неухильно. І не зарадять цьому ніякі шумні, високопарні фрази ні про „мобілізацію" ні про „демобілізацію" настроїв.

—o—

Поважне зі смішним.

Цікавіші моменти з бюджетової дебати.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 8. лютого 1931.

Цьогорічні бюджетові наради у польському парляменті нагадують — як і минулого року — автоматичну молотілку, з тією різницею, що темпо молочення ще швидше. Має воно свої добрі і погані сторінки, — як кожна справа у світі. Безумовним добром скорочення часу бюджетових т. зв. нарад і т. зв. дебат це факт, що взагалі шкода чейже тратити зайвий час на речі, які згори порішені та яких ніякі арґументи не всилі змінити. Комедія „промов", „апелів" і інших „громів", киданих опозицією з трибуни нинішнього сойму стає щораз більше гротесковою і щораз більшого признання вимагають усі засоби, які цю комедію вкорочують. З цього боку ніхто на цьому не втратив, що ніякий опозиційний клюб не отримав у цьому німому соймі більше 3-ох годин для виступів підчас цілої бюджетової дебати. Річ ясна, що ББ не використовує належного йому часу, резиґнуючи з нього не тому, щоби „не гальмувати біґу парляментарної творчости", лише тому, що кожне слово ББ на парляментарній трибуні є взагалі зайве; ролею ББ є голосувати за урядовими внесками й законопроєктами та відкидати опозиційні, а до цієї „діяльности" потрібне є вміння слухати, ставати та сідати, а не роздумувати та дебатувати.

Корисною стало річю вкорочення бюджетових дебат і тому, що — віде правди діти — при кожних дебатах, яким нема кінця-краю, ллються слова з пустого в порожнє і рідко — буває — можна виловити здорове зерно зпоміж січки та полови. Промовець, якого час обмежений до кільканацяти хвилин, мусить відкидати всю високопарну (хай і дійсно поетичну!) фразеольоґію, мусить говорити ділово та (по змозі) — розумно. І соймові клюби, не маючи можливости призначати „резерви" на випадок невдачі борців із „першої лінії, мусять висилати на трибуну найкращих своїх людей, які мають і вміють щось сказати. Тому теж і цьогорічні дебати під оглядом фактичного матеріялу і ділового характеру стоять — правду кажучи — на досить поважному рівені і можуть дати фахівцям поодиноких ділянок державно-суспільного й економічного життя чимало цікавого субстрату.

Однак з другого боку така гарячкова молотільня не може — природна річ — претендувати на назву солідної, совісної, систематичної і всесторонньої аналізи бюджету, особливо потрібної в час дошкаючої економічної кризи. Тому цьогорічна дебата не є нічим одноцілим, не є ніякою творчою працею, є „відроблюванням" поодиноких міністеріяльних бюджетів, є зліпком поодиноких коротких рефератів, коротких посольських промов і коротких міністерських заяв. Ці реферати, промови і заяви так швидко черґуються, так швидко кінчаються механічним голосуванням (внески більшости завжди переходять, меншости завжди перепадають) і так швидко вступають місце іншому міністеріяльному бюджетові, що ніхто навіть не всилі призадумуватися над слушністю детальної арґументації, не кажучи вже про призадуму над слушністю цілого нинішнього бюджету.

Очевидно, що в цій ситуації поважне черґується з веселим і сумне зі смішним. Поруч із поважними спробами вглянути у суть нинішньої розпучливої господарсько-політичної ситуації в державі та бодай ствердити найсумніші явища, якщо не можна їм зарадити, трапляються раз-у-раз веселі „інтермецца" смішного взаємного обвинувачення себе санації, ендеції та лівиці, причому характер арґументів раз-у-раз сковзається теж на границі поміж поважними і смішним. Смішним напр. було взаємне переконування себе санаційних і ендецьких промовців, коли Польща, „перед травнем" чи „після травня" жила „понад стан" та коли була ощадна. Смішно було слухати головного референта бюджету, як він вмовляв, що й нині „потреби держави вимагали би бюджету без порівнання вищого від усіх попередніх", але що, мовляв, треба розложити заспокоєння цих потреб „на кілька поколінь". Сумно було дивитися на салю й не бачити ніякого спротиву, коли один з промовців опозиції ствердживав, що новий скарбовий закон, який дав урядові можність відкривати нові кредити, підвищати преліміновані суми та довільно переносити їх з позиції на позицію (славетні „люзи" маршала Пілсудського), що цей скарбовий закон взагалі робить ілюзоричною вартість цілого бюджету, — а одночасно смішно було обсервувати ревність того самого промовця, професора економіки, з якою критикував поодинокі відділи бюджету, а навіть розмірно дрібні цифри. Смішно було слухати оптимістичних надій гол. референта — на будуче, та заяви іншого достойника, що все буде добре, аби лише „затиснути пояс", весело було бачити знову п. Санойцу в ролі референта бюджету міністерства земельних реформ, коли одночасно бездільно на лавках ББ

сплів б. міністр того ресорту й першорядний фаховець, проф. Станевич, та сумно було погоджуватися з одним промовцем, який жалівся, що селянин у Польщі має стільки опікунів, що геть сходить на жебрака.

Очевидно, що при всіх зусиллях вúминути при бюджетовій дебаті всякого „політікум", не вдалося зробити це. Було теж вже досі кілька „сензацій". До цих належить у першу чергу заповідь дебат над зміною конституції. Чи буде скликана весняна сесія, чи може радитиме лише конституційна комісія при зачиненій сесії — це ще не відомо. Багато коментарів у кульоарах викликала заява мін. Складковського, яка була заявою солідарности з запевненнями мін. Залеського у Женеві про доброзичливість уряду супроти нац. меншин і т. п.: це досить нове явище, що міністер внутрішніх справ помагає (бодай словами!) своєму товаришеві з закордонного ресорту, замість школити йому. Речники ППС знову висунули Берестя (при бюджеті мін-ства військових справ) та звернули увагу на голосний процес проти варшавських демонстрантів, який іде тепер у варшавському суді.

Не обійшлося врешті без цілком сумних (для декого смішних) сцен, в яких промовляв „переконуючо" — пястук. Санаційний українець Скрипник рішив не дозволити здистансувати себе через Михайла Бачинського ані Петю Певного, які вже своїми виступами в соймі „виставили реверси" на отриманий мандат, і — ні сіло, ні пало — махнув по „фізіономії" комуніста Ткачева, чим — очевидно — зробив прислугу й цьому останньому, який дешевим коштом став „мучеником" (який герой, такий мученик). Знову ж поміж бебеками і ендецією мало не прийшло до бою на ширшу мірку задля доброї слави — леґіонів. Все це — серед „ділових" дебат над бюджетом і господарською крізою у державі..

І. Кедрин.

Траґічна доля українського села.

Промова посла О. Луцького, виголошена дня 6. лютого 1931 р. до бюджету Міністерства Рільництва.

Високий Сойме!

Нинішня доля хліборобства вже не тяжка, тільки траґічна. Не час тепер думати про звичайну допомогу для рільництва, нині треба вже орґанізувати *рятунок* села перед цілковитою руїною. Теперішня катастрофа в рільничім світі є наслідком давніх засадничих блудів державної господарської політики. Не вадить пригадувати при кожній нагоді, який величезний ґарач заплатило рільництво промислові задля колишнього теплярного піклування ним державою та які великі шкоди мало село задля ще недавньої державної політики, зверненої односторонньо на сумнівний ґаразд консумента. Тоді-то протягом довгого часу доброї конюнктури витягнено від рільника-продуцента цілий його оборотовий капітал. Ще два роки тому були в державній касі великі грошеві резерви, але їх не повернено на продукційні господарські цілі, тільки на величаві будівлі та всякі зовнішні ефекти, які мали засвідчувати своїм блеском про великодержавний маєстат. Не утворено в колишнім добрім часі здорової підстави для господарського ґаразду села і це нині мститься. Зовнішній блеск лишився пустою оманою, з-під якої вилізло правдиве обличча дійсности, а саме — повна нужда на селі. Це факт, що сучасна рільнича кріза не є тільки польським проявом, що подібну крізу переходить тепер рільництво в цілому світі. Одначе ніде не ввійшов рільничий світ у цю крізу таким ослабленим, як саме в Польщі. Ослабила ж його нерозумна господарська політика держави. П. міністр слушно завважив, що хліборобству нині вже на ніщо не придасться пригадувати старі величезні помилки цієї політики та що навіть не поможуть йому чорні малюнки сучасної недолі на селі. Всеж таки треба на мою думку підкреслювати тут у соймі і одно і друге, щоби цілий уряд почув нарешті однозгідний крик села і не ставив міністрові хліборобства принаймні на будуче таких перешкод у його домаганнях, як це було дотепер. Тимбільше, що нині, як це я вже завважив, треба селові не звичайної допомоги, але дійсного, скорого рятунку перед повною катастрофою.

Я нераз уже в соймі підкреслював, що в найгірших умовинах живе село у Східній Галичині, на Волині та на Поліссі, себто українське село. (Голос: Чому?). Питаєте, чому? Тому, що світова війна ніде не залишила такого спустошення, як власне на цих землях, що ніде не було стільки военних шкід і стільки реквізицій. Держава не заплатила населенню ані сотика за всі ці военні шкоди та за всі чинитьби. Що-річно призначувано в бюджеті на т. зв. „відбудову краю" круґло 10 міліонів зол. не безворотної допомоги, тільки кредиту. Нині, давно вже по війні, чуємо, що на цих власне землях все ще около 30.000 родин не мають даху над головою, але в бюджеті саме цю позицію зменшено тепер до половини. Земельна реформа на польській території, хоч і не дала повного бажаного успіху, всеж таки не перейшла без сліду. Там справді чимало польської землі перейшло в руки селян, але зовсім не те на українських землях. На цих землях перебудова землеволодіння дала нам переловсім кольонізацію. У нас все ще обовязує не писане, але сильне правило, що панська, буцімто польська земля, не може дійти до рук українського селянина. Ніде нема такої шахівниці в мужицькому землеволодінні і такого перелюднення, як у нас, у Східній Галичині. Неуреґульовані гірські потоки та ріки ніде не творять такого катастрофального знищення, як раз-у-раз у нашому Підкарпатті. Уряд не зложив дотепер навіть ніякого пляну для переведення цього, такого продуктивного завдання. Нема ніде так мало і таких доріг та залізниць, як на Волині та Поліссі. Як це відбивається на господарстві цих земель, хіба не треба пояснювати. Наше селянство живе найдальше від промислових осередків і має найпримітивнішу чужу торговлю. Ось і причини, чому саме на наших землях село жило і живе серед найгірших умовин, чому і теперішня катастрофа на нашім селі глибша, ніж деінде.

Стара, нерозумна господарська політика ще не скінчилася, вона ще й нині, де тільки може, далі поглиблює крізу. Пригляньмося наприклад останнім потягненням цієї політики на еміґраційній ділянці. Наші землі були завсіди тереном поважної заморської еміґрації. По війні всі стежки для неї стали дуже вузенькі і я вже нераз підкреслював, що влада всіма способами завсіди старалася пустити якнайменше українців і на ці вузенькі еміґраційні стежки. Одначе в останнім часі уряд прийшов до переконання, що одною з найпильніших господарських потреб є утворення власної торговельної фльоти. Закуплено 3 старі кораблі і видано розпорядок, що всі еміґранти з Польщі до Канади мають користуватися тільки цими кораблями. Це вдарило по кишені англійських транспортових підприємств і наслідок такий, що Канада тепер зовсім не приймає еміґрантів з Польщі. Не забуваймо, що рік-річно виїздило до Канади від нас круґло 20.000 еміґрантів та що Канада — це не Перу. (Голоси на лавах ББ: Це не єдина причина). Прошу вас, не тягнути мене далі за язик, бо ця скандальна справа є всім нам добре відома.

Наше населення завсіди знало, що не може рахувати на таку доброзичливість державних чинників, як польське селянство. З цієї та з багатьох інших причин у нашому хліборобському населенні завсіди було сильне зрозуміння, що тільки власною силою, своєю орґанізацією, напруженням власної волі і власного розуму прийдеться йому видобуватися з горя. На всіх ділянках праці, в нашім господарськім товаристві та в нашій рільничій кооперації, ми доказали, що в нашому населенні є не тільки на словах зрозуміння для цього гасла, але й на ділі. П. міністр запитував перед хвилиною, що сталося з рільничими товариствами, коли вони лишилися без державної дотації. Справді, вони пропалиб, одначе наше українське господарське товариство „Сільський Господар" працює від літ і добре працює без цеї дотації. Таксамо наша хліборобська кооперація спирається тільки на власні сили і сповняє своє завдання, ніколи не апелюючи по державні субвенції. Вона одна зуміла працювати довгі роки, навіть без ніяких кредитів з державних банків. Таким чином ми доказали, що наші хліборобські орґанізації не мають звичаю звертатися в кожній скруті до держави та спирати свою життєздатність на її допомогу. (Голос на лавах президії ББ: Справді нізвідки не мали ви чужих грошей?). Пане голово! Пусті фрази про чужі субвенції в наших господарських орґанізаціях чую не перший раз. Знаю добре відносини в нашім господарськім товаристві і в хліборобській кооперації. Стверджую, що ні тут ні там ніяких чужих субвенцій чи дотацій нема. Стоїмо в торговельних звязках з орґанізаціями і фірмами багатьох країв, маємо в ними всякі розрахунки, одначе в ніякій фірмі не користуємося нічиїми субвенціями.

(Докінчення буде.)

З північно-західних земель.

КРЕМЯНЕЧЧИНА.

Релігійна боротьба. Добре всім знаного священика с. Жабча о. Сагайдаківського на домагання адміністративної влади перекинули до с. Дубечна на Ковельщині. Але й там він не пол обався тим, що патронують „жондовій унії", і його знову перенесено. Тепер він у с. Залізцях на Кремянеччині. Та й звідси його переводять до іншої парохії, а на його місце призначено свящ. Лозовського. Довідавшися про приїзд у село о. Лозовського, юрба селян у числі 200 душ вийшла назустріч непрошеному душпастиреві й змусила його вернути з села. Вмішалася в цю справу поліція й кілька осіб арештовано. Латинські чинники, а в тому числі й їхній орґан „Земя Волиньска" всю вину скидає на о. Сагайдаківського, а його вина полягає хіба в тому лише, що скрізь до нього селяни відчувають симпатію, бо є він справжнім євангельським пастирем, що завжди готовий „віддати душу за овці свої". І за це о. Сагайдаківський від кількох років не має спокою й мандрує з місця на місце.

„Жондові уніяти" не занехують своєї середньовічної практики насильного захоплювання церков, церк. будинків і т. д. Жабчанська історія переконала їх, що перемога завжди буде по їхній стороні: в Жабчу вони досі володіють церковним домом і землею. Новий їхній виступ маємо в с. Великих Кучківцях на Кремянеччині. Кількоро „жондових уніятів", які є лише сліпим знаряддям у чужих руках, 21. січня ц. р. почали звозити на церковну землю пожертвоване їм каміння з метою будови тут каплиці. Обурені цим насильством парохіяни в числі 250 люда вийшли на площу, щоби не дозволити насильникам захопити церковну землю. Сильна поліційна патруля станула в обороні „жондових уніятів". Деякі селяни й діякон церкви потягнені до відповідальности. А „уніяти" тимчасом господарюють.

ЛУЧЧИНА.

Дім для української гімназії. Т-во Лесі Українки, що перейняло в останіх часах українську гімназію в Луцьку, купило для цеї гімназії дім в центрі Луцька. Набути цей дім дала змогу субвенція повітового соймику в розмірі 30 тисяч зол., одержана завдяки українській більшости попереднього соймику. На жаль, люди, що так дбали за українські культурно-освітні інтереси, тепер від повітового самоврядування відсунені, а українська більшість під оплески „Укр. Ниви" змінена українською меншістю.

„Соборчик", яких богато. 29. січня в Луцьку під проводом протоєрея Павлюковського й під доглядом воєвідського референта православних справ п. Голубовського відбувся „соборчик" околичного православного духовенства. Цікаві два моменти на цьому соборчику. Перший: духовенство в один голос висловилося проти насильного накидання парохіянам московських календарів синодального видання; селяни на ці календарі не хочуть і дивитися, а священиків змушують платити за них зі своєї власної кишені, якби за кару, що не вміють підтримувати в населенні „русскаго духа". Другий момент: обміркування питання про зміцнену боротьбу з сектантством, про яке недавно писалося в „Ділі", а також з „галицькою унією", про яку інформував пр. Павлюковський, додавши, що вже для Волині призначено окремого епископа-волиняка. Ліком проти сектантства має бути збільшення числа „місіонарів" типу Перетрухіна й „іже з ним". Цей лік приноровлюється на Волині вже десять років, але сектантство не тільки не зменшується, а навпаки страшенно зростає. Вища церковна влада ніяк не може зрозуміти, що є лише один дійсний спосіб лікування віруючих, який рекомендує св. Письмо: „Лікарю, вилікуйся сам". Волинському духовенству дуже потрібне це лікування.

Повітове самоврядування. З преліміновано на минулий 1930—1931 бюджетовий рік суми 1.568.750 зол. доходів луцький соймик одержав усього 56 відс. Бюджет на 1931-32 рік уложено в сумі видатків 1,682.288 зол., при чому внесено додаткові доплати в сумі 75 тисяч на будову нових битих доріг Клевань—Колки, Луцьк—Торчин і Луцьк—Горохів. При сьогоднішній господарській крізі й нечуваному спаданні цін на сільсько-господарські продукти бюджет соймику, як бачимо, цілковито нереальний. Волості теж живуть не по кишені селянина й вже забор-

жилися солтикові на суму 100 тисяч, а сам солтик має венслевих боргів 178 тисяч та ще й ухвалив затягнути позичку в сумі 250 тисяч. Питання: як буде виглядати господарка через кілька років?

САРНЕНЩИНА.

„Поліське золото". Не багатьом, мабуть, відомо, що Полісся, в тому числі й Сарненщина, яка тепер прилучена до Волині, має свої окремі гроші — царські золоті рублі. На Поліссі всі поважніші торговельні трансакції відбуваються лише в золоті: продаж коней, корів, землі, будівельного матеріялу, возів, кожухів і т. д. За польс. золоті купують лише дрібні речі. Тому то на Поліссі в кожного селянина є більше чи менше золотих рублів, що переховуються довоєнним способом: під грубкою, в горнятку, в землі й т. п. Тому то й кожний гандляр на Поліссі мусить мати готівку в золоті. Ці особливі умовини місцевої торговлі створили ґрунт для появи свого власного „поліського золота". Від деякого часу зауважено золоті рублі меншої ваги, а також і цілковито сфальшовані. Виявилося, що істнує тут спеціяльний „золотий промисл": одні „промисловці" хемічним способом відтягають золото з царських пятирублівок, а другі цілковито фальшують їх. Господарська кріза і брак готівки, очевидно, змусили „промисловців" випускати в останньому часі на ярмарках дуже велику кількість свого власного „золота". Цими днями в Лозові заарештовано якогось Берка Йоселя, що пускав в обіг „відтягнені" царські пятирублівки, і він видав „фабриканта" монет Давида Пінгуса з місточка Володимирця. В Луковї затримано Мотеля Бурку, що розповсюджував фальшиві пятирублівки. Але скільки цього чистого „поліського золота" переховується під селянськими грубками й в секретних горнятках?

Волиняк.

Після присудів на турецьких змовників.

Селянські анальфабети й дервіші. — Бог живе в Царгороді. — Франція та Німеччина приймуть іслям. — Кара смерти на змовників.

Точно одну годину їзди залізницею на північ від Смирни на важнім залізничім вузлі та переході через ріку є турецьке місточко, Менемен. Виглядає воно, як більшість інших анатолійських місточок: дуже розкинене, з широкими, немощеними вулицями. В їх болота западеться чоловік тепер зимою аж по коліна. Доми партерові, або що-найвище одноповерхові. Серед місточка майдан, а серед майдану камінь, усе ще зі слідами крови. На цьому камені перед Різдвом шістьох фанатиків убило турецького старшину Кублая бея. Напроти каменя стоїть велика школа на спомин убитого, звана тепер Кублаєвою.

В найбільшій салі тієї школи відбувся відомий суд над змовниками. На підвищенні стояв стіл у формі підкови, у півколі сиділо кількох високих турецьких старшин у польових строях під проводом предсідника ґенерала Мустафи баші. На лавках, на яких сиділи звичайно учні, сиділо тепер 165 обвинувачених. Довкола під стінами стояли вояки з насадженими баґнетами.

Шістьох із обвинувачених приловили були зі зброєю в руках, коли військо здавлювало спроби перевороту. Дванайцять обвинувачених роздавало між повстанців зброю та харчі, переховували їх у своїх хатах і взагалі піддержували їх. Щось десять дервішів і членів ріжних релігійних сект уложило плян повстання та намовляло до бунту проти влади. Для тих 39 обвинувачених запропонував державний заступник кару смерти. Інші 126 обвинувачені у пасивному піддержувані повстанців і в тому, що творили тайні релігійні союзи. Найзамітніший між обвинуваченими 90-літній дідусь. Він понуро сидів на подушці та мовчки гладив свої довгі білі вуси. Це шейк Есат, голова дервішського союзу Накш-бенді. Шейк цей обвинувачений у тому, що зорґанізував тої союз 1925. р. і він пропаґанду проти республики, а за відбудову каліфату, приймав змовників у своїй хаті у Стамбулі та заохочував їх до перевороту. Обвинувачений це все заперечив. І інші дервіші заперечували свою вину. Більшість селян уперто мовчала. Із 165 обвинувачених до вини призналося лише трьох.

Ті три обвинувачені візнали, що ще літом заходили дервіші до сіл до анальфабетів і промовляли проти республиканців, яких називали „чортовими дітьми", „ворогами Бога". Тих, що були приступні для їх слів, приймали до Накшбенді і відбирали від них присягу сліпої слухняности для Есата. Заприсяжені збиралися потім на тайні богослуження, на яких курили опій та гашиш. Там дервіші читали селянам із таємної книги „Секір", якої загадочні речі селяни ледви чи розуміли. Та вони повірили дервішам, що Бог уже не в небі, а на землі, а саме в Царгороді, де втілився у шейка Есата. Слухати Есата — значить слухати самого Бога. Селяни вислали у Царгород депутацію до шейка й делеґати вернулися з вірою, що бачили самого Бога, що з ним говорили. Потім за відомом дервішів організували змову.

Дервіші на розправі це заперечували. Добродушність тих селян найкраще пізнати, коли послухати їх пляну змови. Вони мали заняти Менемен і Манісу, а потім мав відбутися похід на Смирну. Дервіші їм говорили, що каліф чекає з великим військом віруючих на сирійськім кордоні, щоби змовникам прийти на поміч. Далі говорили їм, що британська фльота зараз після вибуху перевороту вплине до Босфору, щоби боротися проти кемалістів на те, щоби знову настановити султана. Після здобуття Царгороду змовники хотіли „вісім днів чекати", а потім візвати Німеччину та Францію, щоби приняли іслям. Як лише замаяв би зелений прапор із півмісяцем над Берліном і Парижем, мали зараз почати похід проти Китаю й іслям мав стати релігією всього світу. .

Багато з тих, що повірили в такі байки, згинуло перед кількома днями на шибениці.

Комісія Гувера про прогібіцію.

Комісія не погодилася на одну згідну постанову. — Президент Гувер за прогібіцією.

Прогібіційна комісія, яку назначив президент Гувер, під проводом Джорджа Викершема остаточно предложила през. Гуверові звідомлення про вислід своєї довгої праці, а президент предложив його вже Конґресові у Вашингтоні.

Публика дожидала з цікавістю того звідомлення, але не сподівалась якоїсь рішучої заяви про зміну. І не завелася. Члени комісії не могли дійти до одної згідної думки, як вирішити справу прогібіції і тільки зібрали й подали свої ріжні думки.

Всі члени комісії заявились проти скасування 18-ого додатку (амендменту) до конституції, проти повороту шинків (салунів), проти урядового алькогольного бизнесу і проти дозволу на легке вино й пиво.

Комісія хоче ліпших законів і більше фондів на введення в життя прогібіції, але заявляється за тим, аби лікарі мали право без контролі приписувати людям стільки алькоголю, скільки хотять.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 11. ЛЮТОГО 1931.

З. БИЧ. 4)

Тиждень в Ен Арборі.

При шаховім столику

Ваш провідник каже вам, що завтра в суботу, великий футболевий меч між університетом Мишіґен і університетом з Міннесоти. Ця гра дуже важна, бо коли Мишіґен побідить, то здобуде чемпіонат.

Ви радитеся, що зробити з своїм часом.

Ідете до Мишіґен Юніон, себто до університетського клюбу. Це величезний будинок, на кілька поверхів високий, з могутньою вежою, збудований „алюмнусами" (студенти, що скінчили студії в цім університеті) для вжитку алюмнусів, студентів і їхніх гостей. Будинок з обстановою коштує один мільон долярів. Є там спальні, їдальні, саля на танці, курильні, більярди, ґімнастичні салі, купелі та інша всячина.

Сидите в великій фронтовій салі при столику з шахами. Ваш товариш казав подати мороже. Забираєтеся до гри. Кількох людей відкладає на бік часописи і присувається до вашого стола. Ваші свідки за весь час гри рота не отворять, тільки пильно стежать за кожним рухом. Очевидячки ви виграєте партію.

Ви і не бачили, що за вами сидів старенький чоловічок, з довгим сивим волоссям. Він приступає до вас, подає вам руку, представляється вам і визиває вас заграти з ним одну партію. Каже, що був в Европі кілька разів і неодного побив у шахи. З тремтінням серця приймаєте визов, думаючи, що маєте перед собою дійсного чемпіона.

Гурт довкола вашого стола збільшується в кілька разів. Ваш противник каже принести два цигара; сам закурює перший, потім подає вам засіченого сірника і починаєте грати. В міру ходу гри ви набираєте духа, а ваш противник тратить. Під кінець ви заганяєте його в кут, він робить одну і другу помилку і ви виграєте.

Після виграної ви довідуєтеся від вашого противника, чому він програв. Раз тому, що він має 76 літ віку і перед трьома місяцями вийшов зі шпиталю, після тяжкої недуги. В шахи не грав вже більш як рік. Університет скінчив тут в Ен Арборі перед 52 роками. Тепер на старість (він кавалер) йому наймиліше жити тут, серед мурів своєї „Альма Матер". Коли скінчиться футболевий сезон, він їде на зиму до Фльориди, а опісля знову вертає до Ен Арбору.

Ваш провідник пояснює вам пізніше, що цей старець відомий тип на кампусі. Він зібрав мільоновий маєток в Китаю і записав пів мільона долярів на стипендії для китайських студентів, які схотять учитися в Ен Арборі.

Ви лишаєтеся в Мишіґен Юніон на обід (год. 6. вечором) і знайомитеся з ріжними студентами та алюмнусами. Обід добірний і не коштовний. Мишіґен Юніон ведений так, щоби приходами покривати кошти без зарібку.

Пеп мітинґ.

Ваш провідник повідомляє вас, що в осьмій годині буде „пеп мітинґ" в „Гіл авдіторіюм". Европейцеві трудно пояснити, що таке „пеп мітинґ". Це збори студентів і приятелів університету, напередодні великої гри футболу, щоб набрати духа перемоги.

Перед восьмою годиною ідете до Гіл авдіторіюм. Це саля на концерти і прилюдні продукції університету, уфундована бувшим студентом університету, Гілем. Саля величезна, з двома бальконами, а в ній поміститься, як каже ваш провідник, 8.000 люда. Архітектура модерна, а акустика відповідає найновішим вимогам. Стеля від сцени розходиться хвилями і несе голос згідно з випробованими в лябораторіях університету правилами.

Сцена помістить поверх тисячу осіб. Ззаду сцени органи нові, вставлені перед двома роками, вони найбільші на світі. Мають 9.000 голосівок.

На цій сцені співав український хор Кошиця і збирав гучні оплески від слухачів, що обсіли кожне місце. Хору Кошиця не забули в Ен Арборі по нинішній день, хоч він продукувався перед шістьма роками. Саме перед кількома днями був у тій салі концерт хору Донських Козаків під управою Ярова і співав російські пісні. Місцевий денник, пишучи рецензію про цей концерт, сказав ось що на кінці: „Ми мали нагоду чути перед кількома роками народні українські пісні, а тепер чули ми російські. Але українського хору ми не годні забути".

Програма мітинґу.

Вернімся до „пеп мітинґу".

В салі і на бальконах тисячі молоді і старих людей. Усім вільний вступ, опріч немовлят.

На сцені появляється університетська банда. Це гордощі університету. Сто шістнацять студентів з дутими інструментами і барабанами стає в порядку. З боку на кріслах сідають „кочі" („інструктори футболу) і „чірлідери" себто проводирі, які дають гасла та диригують окликами студентів. Банда грає гимн університету. Кожний студент скаже вам, що мишіґенський гимн найкращий з усіх. Він вам справді подобається, бо в ньому життя, молодість і безжурність. Його скомпонував багато літ тому один студент з університетської музичної консерваторії.

Банда така сильна, а акустика така знаменита, що вас просто заглушує.

Іде промова.

Промовець вихвалює давні побіди університету на полі футболу і приготовляє всіх на завтрішні змагання. „Ми грали з Міннесотою вже вісімнацять років і лиш двічі програли. Наші найзавзятіші боротьби є з Міннесотою, а міннесотські „борсуки" є гідними противниками. Не сором і програти з ними, але програти ми не смісмо і я певний, що побідимо".

(Продовження буде.)

—o—

Комісія каже, що федеральна влада і стей
това, а також нарід повинні разом працювати
в користь прогібіції, а вкінці, що 18-ий аменд-
мент до конституції повинен бути змінений
так, щоби Конґрес мав право або управильню-
вати або заборонювати виріб і продажу аль-
коголю.

Вкінці члени комісії не могли погодитись,
чи прогібіція дасться ввести в життя і пооди-
нокі члени подали свої окремі заяви. Деякі
казали, що така треба її скасувати, а інші, що
треба її задержати.

Президент Гувер, предкладаючи це зві-
домлення Конґресові, заявився від себе проти
скасування прогібіції.

—o—

Нова промова Сталіна.

На конференції керманичів індустрії Сталін
виголосив у Москві промову, в якій між іншим
сказав: „І СРСР, і капіталістична Европа пе-
реживає господарську крізу, але радянські
республики, ведучи планову господарку не мо-
жуть мати гіперпродукції, не знають анархії
виробництва, не мають міліонів безробітних (?!)
і в тім Радянщина є в кращім положенні як
капіталістичні держави. Всеж Радянщина сто-
їть 100 літ позаду, а хто лишається ззаду, то-
го побивають. Томуто ми цей шлях сотні літ
розвитку мусимо перейти за 10 літ, себто за дві
пятирічки. Коли нам це не вдалосьби, то нас
знищать, коли нам це вдасться, ми знищимо
капіталізм".

Після пацифікації.

Розвязання українських товариств у Козовій, пов. Бережани.

На основі рішення старости в Бережанах з дня 19/1 1931 ч. 4740/30 завішено діяльність читальні „Просвіти" в Козовій, а таксамо рішеннями тогож староства завішено далі ще й діяльність філії „Просвіти" в Козовій і Т-ва Опіки над молодю в Козовій. За причину цього зарядження подано у всіх 3 рішеннях, будьтоби при ревізії найдено в Братськім Церковнім Домі, де містяться ці товариства: 2 ґранати, 8 примірників „Сурми" і нелеґальні, тайні військові видання.

В дійсности в тім домі містилася лише читальня і Пласт, а філія „Просвіти" і само Тов. Опіки в іншім, приватнім мешканні. Згадані річи знайдено щойно при 2 ій або 3-ій ревізії, одначе ґранати вже старі й непридатні до ужитку, а примірники „Сурми" всі старі ще з жовтня 1928 р. Вкінці забрані нібито тайні військові інструкції були в дійсности леґальні, несконфісковані видання пластові і то приватної особи.

А що був арештований і виділ читальні і виділові читальні сиділи по кілька тижнів у слідчім арешті (відтак слідство проти них уморено до ч. С. 153/30 на основі рішення окружного суду в Бережанах), а староство цього дійсного стану не взяло під увагу, — то виділ чит. вніс рекурс до воєвідства в Тернополі, покликуючись на судові усталення. А саме: виділ читальні випущено на волю, а слідство проти всіх арештованих умориено для браку карниідности. В рекурсі подано й те, що факти, наведені в рішенні староства, не відповідають дійсности і суперечать судовим актам, як вище згадано й наведено.

Замічаємо ще, що при пацифікації дня 22. IX. 1930 р., хоч у Козовій не було ніякого акту саботажу, згадані товариства потерпіли великі маєткові страти. Спис тих страт пропускаємо з уваги на цензуру. Подання на усталення шкоди, внесені до тут. суду, відкинено, бо, мовляв, законно все те безпідставне.

ЧИННО ЗНЕВАЖИВ ПОС. НЕДЗЯЛКОВСЬКОГО.

У понеділок у соймовім буфеті пос. Клешінський (ББ) ударив у лице пос. Недзялковського (ППС). Сказав що це за те, що пос. Недзялковський у статті в „Роботнику" назвав його „польським Пуришкевичем". Пос. Недзялковський кинув пос. Клешінському на його столик свою візитівку.

До історії визвольних змагань.

„Літопис Червоної Калини".

З воєнною літературою у нас дуже слабенько. Чомусь вона у нас не в повазі. Наша наука захоплює чимраз то більше нових галузей, та ще досі не маємо при Науковім Товаристві воєнно-історичної комісії, щоби хотіла світові пригадати дещо з нашого воєнного минулого. Також не маємо органу, присвяченого воєнним подіям. Ледви по 15 роках від початку світової війни ми спромоглися на літературний воєнно-історичний місячник.

У грудні м. р. закінчить другий рік свого видання „Літопис Червоної Калини", присвячений історії останньої збройної визвольної боротьби української нації, одному з найважніших чинників виховання народу.

Щодо часу, журнал охоплює дуже коротенький період нашої понад тисячелітньої історії, найближчий нам. За початок збройної боротьби треба вважати серпень 1914 р., коли на заклик Укр. Нац. Ради орґанізуватися у власні військові відділи, українські маси з поривом станули під українські прапори. Це нечуване захоплення вже самим фактом своєї появи причинилося до першого успіху — до згоди австрійського уряду на військову орґанізацію УССів, спочатку в рямцях одного полку (2.500 вояків). Роля цього військового зародку УСС і славна і важна. Не знати, якби пішов дальший розвиток нашої справи, якби в 14-ім році не повстав цей військовий засновок.

Ця, так недавно пережита, свіжа у памяті доба нашої історії найважніша після доби Богдана Хмельницького і так близька нам, що зафіксувати її для історії самим, а не за хроніками та мемуаристами, стало обовязком кожного з її учасників.

Цією думкою, гадаємо, кермувалося наше поважне й рухливе видавництво „Червона Калина", приступаючи до видання більших творів з цієї ділянки літератури ще в році 1921, а два роки тому видаючи окремий періодичний орґан „Літопис" для творів менших і для ілюстративного матеріялу.

Про доцільність подібного видання не треба й казати. Але лише про те, що такий орґан потребує чималих коштів, які з неба не спадуть, а їх мусіла постачити наша інтеліґенція.

Видно, видавництво не помилялося в своїх надіях. Від січня „Літопис Червоної Калини" вступає в третій рік видання! А це у нас щось значить! Цікаво, що саме найбільше причинилося до цього явища.

Переглянувши всі числа часопису за два роки, можемо ствердити, що видання не тільки задовольняє перші вимоги солідного видання, але як на наші часи і в наших обставинах, виходить майже люксусово: добрий папір, від 10 до 15 ілюстрацій у кожнім числі, 24 сторінки друку, що в книжці давало би більш 50 сторінок великого книжкового формату. Кожне число в гарній окладинці, і робить приємне враження европейського видання. Перша сторінка кожного числа починається портретом або знимкою з образів наших визначних артистів-малярів. Решта малюнків, розкидана по цілім числі — або студії малярів, або мапки. Між поодинокими статтями вставлені часто мистецькі вінетки.

На зміст складаються історичні розвідки, спомини, оповідання, причинки, замітки з хроніки поодиноких сіл та міст, документи, некрольоґи, біоґрафії, рецензії на видання з тої ділянки. Є також показчик видань і статтей дотичних визвольної війни, що вже появилися колинебудь у друку.

Доводилося чути, що маємо замало письменників і що бракуватиме статтей для подібного журналу. Дійсність і це побоювання розвіяла. В пятнацятьох числах журналу поміщено 149 більших статтей, дрібних заміток і матеріялів, з яких зпід пера придністрянців вийшло 82, а придніпрянців (які мають у Польщі свій орґан „Табор" і два — у Франції і Німеччині) — 17 статтей. Перші присвятили подіям на Великій Україні 34 статті, а на Галицькій Землі 33. Другі писали лише про Велику Україну — 14 статтей. Найбільше статтей присвячено УГА — 41, далі УСС-ам і Придніпрянським військам по 11, СС-ам — 6, повстанцям — 3, Вільному Козацтву — 1. Щодо фронтів: з царською армією — 4, денікінцями — 4, гетьманцями — 5, поляками — 21, червоними москалями — 20, німцями — 1. Є навіть статті про санітарну службу, обозництво, полеву почту...

Є там приємно написані нариси, що залюбки перечитуємо двічі та тричі.

Опріч біоґрафічних нарисів, у десятку некрольоґів подано також біоґрафічні дані, чотири бібліоґрафічні нариси. На більші твори з воєнної ділянки, видані в 1929—30 рр. є до 10 рецензій. У кожнім числі кілька поезій на визвольні мотиви. Увесь прозовий матеріял, спомини і ін. іде під знаком розбудування енерґії.

175 ілюстрацій прикрашують журнал — це цифра просто рекордова.

Кожне нове число „Літопису" відбирає читач з почти з почуванням тої тріпотливої радости, яка опановує в хвилинах сподівання зустрічі з дорогою особою. Перечитуючи сторінку за сторінкою ці спомини і описи подій нашої недавноминулої, такої дорогої доби відчуваємо зміцнюючий настрій, віру в сили своєї нації.

Авторам, що описують ту чи іншу подію, битву, похід, педантично оминають усього, крім голих зовнішніх фактів, треба порадити не оминати й психольоґічних моментів — переживань страху, ляку, надії, віри, радощів, гніву і ін. емоцій ріжних відтінків.

Та є й в журналі одно прикре місце. Це поклик адміністрації до читачів, з виправданням, що вона натякала на довг за передплату не на те, щоби когось вразити. А були між ними такі, що забули про журнал від пів року. Місячно коштує передплата одного золотого!

І. Т.

—o—

Засідання сойму.

На вступі понеділкового засідання пос. Грущак (Стр. Хл.) просив маршала визначити **маршалківський суд**, бо чується ображений словом „дезертир", яке пос. Цішак (ББ) сказав на його адресу.

У дискусії над бюджетом мін-ства вн. справ пос. Фіялковський (Стр. Хл.) зацитував статтю „Пшелому" „Чорна карта" про відносини в Луцьку. У відповідь пос. Фіялковському мін. Складковський сказав, що слідч. уряд у Луцьку вже розігнав.

Пос. Жулавський (ППС) навязуючи до Луцька, каже, що то йде не про один випадок, а про систему, що походить із російських часів. Щодо пацифікації, то міністр не вмів інакше оправдатися, лише так, що покарав того, хто вкрав годинник. (Його промову весь час переривав мін. Складковський). Вкінці сказав пос. Жулавський: Любите порівнювати себе з Баторієм, та робите собі кривду щодо оцінки своєї сили. До порівнання треба вибрати якісь рос. часи від Івана Грозного до Сталіна, бо це краще надається при недостачі відповідаль-
ности за свої вчинки. У Женеві мін. Залеський
дезавує політику ген. Складковського, а зла-
еться, що булоб відповідніше, колиб у Женеву
поїхав ген. Складковський (мін. Складков-
ський: Дякую вам.). Тоді ви самі взяли би від-
повідальність. Ми є проти тієї політики, проти
бюджету, боротимемося всіми законними пра-
вами, щоби той уряд усунути.

Пос. Єремич (біл.) каже, що для поляків
було Берестя лише в 1930 р., а для білорусів є
від 10 літ.

Пополудні промовляв пос. **Вахнюк (рад.)**. Він зясував шикапування українського населення й культурних установ адміністрацією. Биття вязнів поліцією стало заг. принципом.

Пос. Голувко (заст. голови ББ) говорив про нац. меншини. Твердить, що положення населення на сх. окраїнах, у порівнанні з давніми літами покращало. Адміністрація трактує населення обективно, функціонують самоврядування і в них нема тертя між польським, українським, білоруським і жидівським населенням. В давніх виборах був бльок непольських народів. Промотором їх були жиди. Завданням було переконати їх, що не повинні йти з ворогом держави, а повинні йти самі, або голосувати на листу, яка на окраїнах запевнить лад і порядок. Єремич завдячує мандат лише українцям.

Пос. Єремич відповідаючи Голувкові, каже, що білорусам уневажнили виб. листи. Коли Голувко каже, що тепер усе в порядку, то це доказ, що від червоного прапора перейшов до чорної сорочки.

Опісля промовляв знову **мін. Складковський.** Берестя, пацифікація, вибори це жонглерські мячики політиків, щоби так вплинути на польську опінію. Ті бальоники вже трохи витерті. Бальончик пацифікації вийшов від українців, цьому не дивується. Словом маскарада. Недавно комуністичний посол поклонився провідникові Зв. люд.-народового. Це не помішання понять, лише політичний карнавал, старопольські запусти. Бажаю панам, які бавляться, щоби бавилися охочо й скоро, бо карнавал кінчиться, прийде політичний „попелец", як вернеться... Хто вернеться, не скажу, щоби не зморозити забави. Про надужиття при виборах міністр не хоче говорити, а зажде на це, що скаже Найв. Суд.

НОВИНКИ

— **Першорядне українське фризієрське заведення,** вул. Блехарська 11. (ріг Руської), тел. 93-21 поручається П. Т. Громадянству.

— **Традиційні Вечерниці „Червоної Калини"** відбудуться на закінчення мясниць, в суботу дня 21 лютого ц. р. в Промисловій Палаті на Стрілецькій Площі у Львові. Запрошення можна дістати від 10. ц. м. в Адміністрації „Червоної Калини" — Руська 18, III. пов. Окремих запрошень не висилаємо. 2-3

— **Чергова проба хору „Львівський Боян"** відбудеться 10. лютого ц. р. в год. 8.30 вечір. Просимо явитися. Нових членів приймає секретар Товариства перед початком проби. 1461

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (30) число „Діла" підпало конфіскаті за цілу промову посла д-ра В. Загайкевича виголошену при генеральній дебаті над бюджетом на 1931/32 р. на пленумі сойму в дні 5. лютого ц. р. Промову цю подали ми в дослівному перекладі зі стенографічного протоколу. Це вже 10-та конфіската нашого органу в цьому році.

— **Виставка „Українського Народнього Мистецтва"** продовжена, як нас повідомляють, до 12. ц. м. включно, з огляду на її великий успіх. Останніми днями відвідало салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24 чимало чужинців, з яких деякі захоплені виставленими зразками поробили ріжні замовлення. Зате коли зважити скількість нашої львівської інтелігенції то її фреквенція дуже слаба. Правда, що це сезон балів і ті, яким кажуть платити кільканацять золотих за розривки того вечора не мають досить пошани для виставки, на яку вступ коштує всього 50 сот. Хто зна, чи якби вступ на цю виставку був 5 зол, то неодин уважав би своїм принципіяльним обовязком її відвідати.

— **Нема гр.-кат. релігії в тернопільській гімназії.** Після розвязання української державної гімназії в Тернополі і креування урядом на її місце жін. польської гімназії багато нашої молоді з нижчих кляс опинилось в польських державних гімназіях. Також до новокреованої жіночої гімназії вписалось кільканацять наших дівчат. Та мимо того, що від цього часу минуло вже повних три місяці, нема там досі ні одного українського катехита так, що наша шкільна молодь або зовсім не ходить на науку релігії, або ходить на науку римо-кат. релігії. Дітям, які зовсім не ходили на науку релігії, видано свідоцтво без ноти з цього предмету. На запит батьків, що є причиною, що досі в згаданих школах не подається науки релігії, відповідають директори, що львівська кураторія полишила рішення цієї справи нашій Консисторії і туди нас звертають із нашими претенсіями. Надіємось, що Консисторія не відмовить нам вияснення цієї справи. — **Родичі.**

— **Україніка в чужій пресі.** У французькому журналі „Лероп Сентраль" з 17. І. 1931 р. помістив відомий дослідник Ілля Борщак гарну інформаційну статтю: „Добровський і Україна". Стаття популяризує цінні студії про чесько-українські взаємини д-ра Івана Брика, якого називає автор найкращим сучасним знавцем чесько-українських взаємин.

— **Журнал „Кольоніст". Дня 3. січня 1931 р. в Празі почав виходити українською мовою двотижневий журнал, присвячений справам хліборобської кольонізації всіх тих місцевостей, де істнують земельні простори придатні для хліборобства. В першу чергу найбільшу увагу звернуть на Канаду, Сполуч. Держави Північної Америки та Північну Мексику.**

— **І звідтам нам вітер в очі. Дня 1. ц. м. мав відбутися з почину Спілки українських інж. у Братиславі, відчит на тему: „22. січня 1918 і 1919 рр. у визволенні України". Напередодні, вечором від поліційного словацького уряду в Братиславі доручено заборону цього відчиту. Варто додати, що на Словаччині подібні „випадки" досі не траплялись. — Присутній.**

31. січня 1931 р. відбулися Загальні Збори Українського Лікарського Т-ва. Після звіту уступаючого виділу з діяльности за рік 1930., вибрано новий виділ у складі: д-р О. Подолинський, голова, д-р Л. Максимонько, заст. голови, д-р Ю. Кордюк, секретар, д-р В. Каранович, д-р В. Кашубинський, д-р М. Попович, члени; д-р Л. Макарушка і д-р Чайківська-Ляхова О., заступники.

— **Вальоризація поліс австрійських асекураційних товариств.** У Варшаві закінчились австрійсько-польські переговори в справі вальоризації поліс австрійських асекураційних товариств для теперішніх польських горожан. Між Австрією і Польщею буде заключена конвенція, згідно з якою життєві і рентові поліси вальоризується на підставі вартости тих поліс з дня 31. грудня 1918 р. у відношенні 20 золотих = 100 давних австрійських корон, або 15 = 100, якщо асекуровано в інших товариствах, а не в „Анкері" і „Феніксі". Взагалі польсько-австрійська конвенція передбачує вальоризацію 20 асекураційних товариств.

— **З львівської хроніки.** Марія Чабан, замешкала при вул. Марка 8 стріляла до свого невірного нареченого М. Лушика, а коли не вцілила, вона поранила себе вистрілом револьвера в груди. — В трамваю ч. 4 помер наглою смертю урядовець магістрату Альфонс Костюк. — В готелі „Метрополь" пробувала отруїтись кельнерка Софія Макарчук.

— **Декольте причиною вбивства дочки.** Теофіль Словарчик, господар з Турчинова, пов. Лодзь, був консервативною людиною і не любив модерних жінок та їхніх одягів. Але його 19-літна донечка Ядвига ішла з духом часу, хотіла одягатись так, як і інші дівчата, тому мала часто з батьком колотнечу. Одного дня Ядвига вишила собі сукню з декольте і хотіла в ній іти на баль. Батько побачивши сукню, крикнув: „Скинь цю гидоту! Тільки вуличниці ходять з відкритими грудьми й обнаженими руками!" Бідна Ядвига поплакала, скинула суконку, але в ночі не витримала і як батько спав, вона знов одягнула сукню і побігла на забаву потанцювати собі трошки. На нещастя батько вранці довідався від сусіда, що його дочка танцювала на забаві у сукні з декольте і це так розсердило нервового батька, що він вдарив дочку палицею по голові так сильно, що Ядвига померла в лічниці, а батька засудили за це на 6 літ тюрми.

— **Нещасливий випадок на вправах.** У Познані на військовій стрільниці, підчас вправ 57. п. п. в киданні ручними гранатами, граната відірвала руку рядовикові Михайлові Маріяшові. Йому на місці ампутували руку.

— **Нераз і дитина дівчині шкодить.** Як відомо минулого тижня титул „Міс Европи" на 1931 р. дістала французька красуня Жанна Жюйо, 20-літня дочка кравця з Гасконії. Міс Европа не довго втішалась титулом королевої краси, бо як подає французька преса, комісія для вибору королевої краси довідалась, що хоч Жанна Жюйо вважає себе дівчиною, то вона є матірю 4-місячної дитини. Через таку дрібницю гарненька дочка кравця втратила титул королевої краси, бо такою може бути тільки дівчина, а не мати дитини. В додатку через цей випадок цілий світ знає, що п-на Жюйо не дівчина.

— **Ще про землетрус у Новій Зеляндії.** Згідно зі статистикою Червоного Хреста підчас останнього землетрусу в Новій Зеляндії згинуло майже 1000 осіб. В околицях Непіра і досі чути дрогання землі. В Тарадалі добули зпід руїн 37 трупів. Більше як 1000 осіб лежить ранених у лічницях. Через брак наркотичних медикаментів всякі операції ніг відбуваються без приспання ранених, бо заки медикаменти прийшлиб, моглаб кинутись гангрена. Із Веллінгтона до Непіра вилетіло 5 літаків з транспортами лікарств. В Непірі підчас землетрусу вийшли на волю всі вязні і вони по геройськи рятували тих, що були ранені в землетрусі. В неділю ціла Новозеляндія мала день жалоби.

— **Живцем похоронений.** Бандити в Шікаґо напали на купця Вітброда, ограбили і побили до непритомности. Думаючи, що купець вже мертвий закопали його в землю і повтікали. На щастя поліція зараз добула Вітброда зпід землі і виявилось, що він ще живий і що його можна привернути до здоровля.

— **Самовбивство залюбленої пари.** Недалеко звіринця в Ляйнці під Віднем найдено трупи молодої дівчини Марії Лефлер і 23-літнього Івана Якля. Обидвоє мали прострілені голови. Виявилось, що Іван Якль убив свою наречену, а потім себе, тому, що родичі не позволили їм повінчатись.

— **Заступник Ґандія помер.** На днях помер Мотіляль Неру, голова всеіндійського конґресу, найближчий співробітник Ґандія, в 70-ім році життя. Недавно його через недугу випущено з вязниці. З його уст впали вперше на конґресі слова: „Індія мусить боротись за незалежність на смерть і життя".

— **Еміграція до Канади припинена.** Канадійський міністр іміграції заявив, що канадійський уряд порішив зовсім припинити приплив еміграції до Канади. До Канади можуть їхати тільки рільники. Причиною припинення еміграції є безробіття в Канаді.

— **Гонорарі Ґетого.** Ґете діставав великі на свій час гонорарі, які перед ним діставав тільки Вольтер. В 1805 р. видавництво Котта заплатило йому за право видання 12 його томів 10.000 талярів, цебто 50.000 золотих. В 1815 році за другий наклад цих-же творів йому заплатили 80.000 золотих, а в 1823 році за 40 томів своїх творів у третім виданні Ґете дістав 200.000 золотих гонорару. Пересічно за один том Ґете заробляв 8.000 золотих.

— **Померла героїня повісти Д'Анунція.** Колись Д'Анунціо любив дочку італійського міністра міліонера Рудінія Шарльоту й обезсмертнив її в своїм романі „Дама дель Гарда". Відтак Шарльота вийшла заміж за іншого і коли помер її чоловік, а брат застрілився, Шарльота роздала 120 міліонів між бідних і вступила до монастиря оо. Кармелітів. На днях вона померла.

В суботу, дня 14-го лютого ц. р. в годині 8½ рано відбудеться в Успенській Церкві у Львові Богослуження за упокій душі бл. п. пароха Топорова і декана о МИХАЙЛА ДЗЕРОВИЧА і сина ЛУКІЛІЯНА, помершого в Бершаді на Великій Україні підчас визвольної війни. На це Богослуження, на спомин десятої річниці смерти Покійників запрошує отсим родину і приятелів вдова і мати

АНТОНІНА ДЗЕРОВИЧЕВА.

— **Скок з 40. поверху.** Нюйорський мілярдер, власник копалень нафти Джеферсон мав 17-літню дочку Лілю, яка залюбилась в старшого урядовця. Урядовець був жонатий і сказав Лілі, що не покине для неї жінки і не ожениться з нею, бо вона для нього замолода. Ліля просила батька, щоби він порадив їй щось в тій справі, а коли батько відповів, що не має часу на такі дурниці, Лілі пішла на 40. поверх, скочила на вулицю і розбилась на шматки.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Засідання ч. 208 Українського Історично-Фільольоґічного Т-ва відбулось у вівторок, дня 10. лютого 1931. з таким порядком дня: Доклади дійсних членів: 1. Яковлева А. І. — „З історії шлюбного права Литовсько-Руської держави поч. XVI. в." 2. Борковського І. — „Вислїди археольоґічних дослідів на Пражському Граді за рр. 1925—1930".

З судової салі.

Адміністратор „Рідного Краю" перед судом за вбивство жінки.

В „Ділі" вже згадувалось, що перед львівським судом присяглих починається розправа проти Константина Богдана, якого обвинувачують в убивстві жінки.

Дня 9. ц. м. першого дня розправи прочитано акт обвинувачення, який говорить, що Константин Богдан після кількалітного незгідливого життя з жінкою приїхав до неї до Закопаного, де вона лікувалась від грудної недуги і там після суперечки застрілив її.

По прочитанні акту обвинувачення зізнавав Константин Богдан ось що: Він греко-католик, родився в селі Смільній коло Бродів, скінчив 6 кляс гімназії, підчас світової війни був звільнений з війська через нервову недугу, наслідком якої втратив память і здібність до праці. В 1918 і 1919 р. був канцелярійним військовим урядовцем, а попавши в польський полон, зголосився до армії УНР., де виринув як старшина інтендатури в Проскурові, а по відвороті армії був над Дністром, звідки діставав часто відпустку і їздив до Бродів. Там на одній забаві полюбала його Олена Загайкевич, яка сама постаралась щоб з ним познайомитись і сама освідчилась йому. По війні протягом 3-ох років підсудний був співробітником та адміністратором „Рідного Краю" і „Хлопської Правди". Константин Богдан зізнає, що гроші на редагування тих двох українських газет присилало польське міністерство внутрішніх справ та що він мав контакт з ДОГ, яке між іншим позичило підсудному машинку до писання. Ця машинка була причиною колотнечі з тестем, бо його тесть часто докоряв йому, що він перекінчик, що має машинку із ДОГ і пишучи на цій машинці статті для „Рідного Краю", не дає йому спати.

Підсудний признається, що його життя з жінкою не було щасливе, що він перед смертю жінки любив іншу, а саме телефоністку концерну „Малопольска" Яворську. Далі підсудний Богдан твердить, що його совість чиста, що він жінки не вбив, що вона застрілилась сама і перед смертю нераз грозила, що скінчить життя самовбивством, бо хора на груди. Підсудний твердить, що його жінка вміла робити і лівою рукою, тому не диво, що стрілила в голову з лівого боку. Відтак прочитано листи підсудного Богдана до його любовниці Яворської. В цих листах Богдан називає Яворську „дорогою жіночкою", просить, щоби вона подбала про більшу суму грошей, якими треба підкупити суддів присяглих, бо у Санчі судді самі хлопи, які злакомляться на гріш.

Далі стверджено, що підсудний, перебуваючи у вязниці з якимсь Фрідманом, признався, що він сам убив свою жінку, але підсудний заявляє, що зізнання Фрідмана це брехня, що Фрідман темний тип, шпіон і т. д.

Розправа потреває кілька днів.

Дописи.

ЯБЛОНІВ. **(Санатори проти своїх або коломийська правда).** В арештах при суді в Коломиї відбуває 20-місячну кару арешту Степан Макаруха, бувший судовий урядовець в Яблонові, за спроневірення повірених йому як судовому урядовцеві ріжних депозитів. Санаційна ґазетка „Правда Коломийска“ (ч. 22. з 21. XII. 1930 р.) подала, що спроневірена сума доходила до 15.000 зол. Згадана ґазетка акцентує, що Степан Макаруха є обряду гр.-кат., підносить заслуги п. Майковського, що мав буцімто впасти на слід злочину і що викрито співвинного. Заслуга п. Майковського полягає головно — як пише та ґазетка — в тому, що він, мовляв зарадив ширенню злочину на шкоду „мейшосьці народових“, котрі такі злочини „кладуть на карб польської господарки“. — Правдою є, що Степан Макаруха є гр.-кат. обряду, що стоїть чорне на білім у метрикальних книгах. Одначе він обертався лише в польських товариствах, належав до польського аматорського кружка в Яблонові, а при передостанніх виборах до сойму брав „живу“ участь по стороні ББ. Правдою є, що знайшовся другий співвинний, але вже римо-кат. обряду, котрого той-же п. Майковський прощав з нагоди виїзду з Яблонова патріотичною промовою і котрий був мужем довіря ББ. при виборчій комісії в часі передостанніх виборів до сойму. Знайшовся і дальший наганяч „меншостей“, але також римо-кат. і з ББ. Правдою є, що п. Майковський енерґійно веде справи в суді і під його начальництвом неможливі такі надужиття. Але п. Майковський прибув до Яблонова тоді, коли наслідком виступу адв. д-ра Юркевича проти товаришів „забав“ Степана Макарухи попав названий адвокат у конфлікт з цілим судом, а зокрема з суддею Анджейовським, що п. Майковський старався той конфлікт полагодити угодово, а вкінці, що по виїзді Макарухи з Яблонова посипались проти нього ріжні карні донесення, які — очевидно — не дали нагоду пописатися детективам. П. Майковському справді удалося перевести санацію в суді в Яблонові (суддя Анджейовський завішений в урядуванні), лиш проти видання оречень в українській мові бориниться „руками й ногами“. Коломийська правда є отже недоговорена і неповна, а на всякий випадок „народові меншости“ не бажають собі таких оборонців.

—o—

СПОРТ

Краєві лещетарські змагання.

Карпатський Лещетарський Клюб подає до відома, що краєві лещетарські змагання, які відбудуться 15. березня ц. р., будуть розіграні в таких групах: Біг 18 км.: А-кляса сеніорів, Б-кляса змагунів. Біг 19 км. для молоді: кляса I-ша (ті, що вже ставали до змагань), кляса II-га (для початкуючих). Біг 4 км. для жінок: кляса I-ша, кляса II-га (початкуючі). Поділ на таку скількість кляс повинен заохотити наших лещетарів зі Львова і з провінції до численної участи в тих змаганнях. Зголошення до 13. ц. м. в домівці К. Л. К. або письменно на адресу: В. Рожанківський, Львів, вул. Собещизна 7.

По мистецтвах гаківки у Криниці.

Остаточна табеля змагань за мистецтво світа: 1) Канада на 5 змагань 9 пунктів, відношення воріт 16:0, 2) Злучені Держави 8 п, в. в. 7:3, 3) Австрія 4 п., в. в. 5:13, 4) Польща 3 п., в. в. 3:6, 5) Чехословаччина 3 п., в. в. 2:5. 6) Швеція 3 п., в. в. 1:6 Таким чином мистецтво світа в гаківці здобула знову Канада, віцемистецтво — Злучені Держави. Мистецтво Европи припало цим разом Австрії, віцемистецтво — Польщі, яка, подібно як Чехословаччина і Швеція, здобула 3 пункти, але має краще від них відношення воріт. — Нагороду розради здобула цього року Мадярщина (3 гри, 6 пунктів, в. в. 13:2), за нею йде Анґлія (3 гри, 4 п., в. в. 14:4), ще нижче Франція (3 гри, 2 п., в. в. 8:4), а на останньому місці опинилася Румунія (3 гри, 0 п., в. в. 2:27). — Чашу, уфундовану амбасадором Уіллесом для дружини, що грала найкраще і найбільше „фер“, вручено мистецькій дружині Австрії.

Гаківка в Чернівцях.

Львівська гокейова дружина Гасмонеї розіграла в мин. суботу й неділю два товариські змагання в Чернівцях. Першого дня з українською гокейовою дружиною Довбуш (в ночі при рефлекторах) з вислідом 3:0 (0:0, 2:0, 1:0), а другого дня з дружиною Макабі з вислідом 2:0 (2:0, 0:0, 0:0) у свою користь. Коли зважити, що гокейова дружина Гасмонеї є у Львові найслабша (з Україною програла двічі високо цифрово: 4:1 і 4:0), то виходить, що гаківка в Чернівцях (як і в цілій Румунії) є ще на дуже низькому рівні.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, орган краєвого товариства „Сільський Господар“ у Львові, 1. лютого 1931, ч. 3.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник „Маслосоюзу“. Львів, неділя 1. лютого 1931. Ч. 2. Стор. 20.

СВІТ ДИТИНИ. Ч. 2. Лютий, 1931. Ціна 1 золотий.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, січень-лютий 1931. Ч. 1—2. Рік VII.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, тижневик для українського жіноцтва. Коломия, 8. лютого 1931. Ч. 6. Рік VII.

ШЛЯХ ВИХОВАННЯ Й НАВЧАННЯ, педаґоґічно-методичний місячник. Рік V. Ч. 2. Львів 1. лютого 1931.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 9. лютого 1931 року: масло експортове пріма 4·40 зол., десерове пріма 4·30 зол. за кільо; літра молока 34 сот.; літра сметани 1·60 зол.; копа яєць 7·50 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок, 10. лютого, година 7·30 веч. „Фіялка з Монмарт“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Вівторок, 10. лютого, година 7·30 веч. „Людина з текою“.

Малий Міський Театр:
Вівторок, 10. лютого, година 7·30 веч. „Пригоди Ч. А. Пліна“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Вітер від моря“ (Ст. Жеромського).

КОЛЬОСЕЙ: „Залізна маска“ (Дуґл. Фербенкс). „Капітан Леш“.

ЛЕВ: Звукова фільма: „В путах брехні“ (Янінґс).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Монте Карльо“.

ОАЗА: Звукова фільма: „Парада Парамавнту“ (Моріс Шевальє).

ПАЛЯС: Звукова фільма: „Золота молодь“.

ПАН: „Фараонова жінка“ (Янінґс).

ПАСАЖ: „Королівський їздець“ (Кен Мейнард). „Магдалина“.

ПРОМІНЬ: „Христина“.

ФАТАМОРГАНА: „Білий капітан“. „Серце вуличниці“.

ХИМЕРА: „Князь студент“ (Рамон Новаро).

СТИЛЕВЕ: „Останній приказ поручника Ности“. „Найпарадніша парада“ (Слім).

УТІХА: „Республика піратів“.

Програма радіо.

Вівторок, 10. II. 1931.

Варшава (1411,7) 12·10 Грамофонові платні. **Гельсінґфорс** (221,4) 17·25 Фортепяновий реціталь Варії Ліндштедт: Шопен, Ґріґ. **Талін** 19·05 Концерт. **Берлін** (419) 19·00 Макс Гальбе читає власні твори. **Стокгольм** (435,4) 17·00 Музика. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт солістів. **Прага** (486,2) 19·30 Саксофон. **Відень** (516,3) 20·00 Арії, пісні, дуети. **Будапешт** (550,5) 12·45 Мужеський хор. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

Середа 11. II. 1931.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей. **Гельсінґфорс** (221,4) 18·40 Хор мадярські пісні). **Льондон** (356,3) 17·30 Концерт. **Берлін** (419) 18·00 Французька музика. **Рим** (441,2) 12·45 Музика. **Прага** (486,2) 20·00 Трансмісія з Будапешту. **Відень** (516,3) 15·25 Капеля Сільвінґа. **Будапешт** (550,5) 12·05 Російська музика. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт.

Четвер 12. II. 1931.

Варшава (1411,7) 12·35 Шкільний концерт. **Гельсінґфорс** (221,4) 19·00 Концерт. **Берлін** (419) 19·35 Капеля Кавфмана. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт солістів. **Прага** (486,2) 18·20 Радіоорхестра. **Відень** (516,3) 20·05 „Терезина“ Штравса“. **Будапешт** (550,5) 17·40 Легка музика. **Харків** (937,5) 15·00 **Париж** (1724,1) 21·45 Концерт солістів.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооп. Український Театр у Львові. Український Театр І. Тобілевича в Станиславові.
Бережани:
10. II. „Гарна Олена“.
11. II. „Жінка, яка забила“.
12. II. „Ревія“.
13. II. „Меді“.
14. II. „Пірвання Сабінок“.
15. II. „Маруся Богуславка“.

В.Пов. Панові Послові меценасові Д-рові Ярославові Олесницькому щиро дякуємо за безінтересовну оборону нас у політичному процесі в Золочеві. Віктор Цебровський, Михайлина Мисаківна, Теодора Паланиця, Михайло Мартинюк, Василь Романюк, Петро Цап, Антіп Мартинюк, Осип Качанюк.

Виділ „Т-ва Українських Ветеринарних Медиків“ у Брні Ч. С. Р. подає до відома всім заінтересованим, що вписи на літний семестр на Ветеринарній Високій Школі в Брні тревають до 27. лютого, а додатково до 15. марта. До вписy потрібні такі документи: 1) метрика, 2) свідоцтво зрілости, 3) свідоцтво моральности (якщо була перерва в студіях), 4) заграничний пашпорт. Посвідки потрібні до пашпортів полагоджує Виділ Т-ва, коли дістане метрику та натуральне свідоцтво. У всіх справах просимо звертатися на адресу: Spolek Ukr. Vet. Mediků, Brno ul. Pražska čis. 99. Č. S. R.

Виділ Чит. „Просвіта“ в Богданівці складає Вп. П. Д-рові Максимонькові найщирішу подяку за дарованих 23 книжок до бібліотеки.

Присутні на прощанню довголітньої голови Т-ва „Жіноча Громада“ в Дрогобичі п. Амалії Модрицької-Рубелевої зложили 111 зол. 10 сот. на „Рідну Школу“ замість весільних бажань, за що Старшина дрогобицького кружка складає щиру подяку.

Присилайте передплату!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЕРСЬКІ роботи виконує найдовільнише — Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір. Дешево. Догідні умови. 1447 1—?

РУТИНОВАНОГО КОНЦИПІЄНТА — потребує адвокат в меншім місточку. Зголошення з поданням умовин і поручень треба слати до Адміністрації „Діла“ під „Для адвоката“. 1438 3—5

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 437

НАВЯЖУ листування з інтеліґентним, поважним мущиною до 40 літ. Зголошення до Адмін. „Діла“ під „Самітна“. 1453 2—2

ІНТ. ПАННОЧКА, уміє шити, шукає місця до робітні, або до дітей з помочею в науці. — Зголошення до Адм. „Діла“ під „Сирота“. 1459

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Остап Прийма
ординує тепер у внутр. недугах
ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 22. І. пов.
Тел. 61—50.
Пересвітлює Рентґеном; лікує оригінальним апаратом Цайльайса з Гальспах. 1311 9—10

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

Ширіть наш часопис!

Дентист ЯКІВ НАСС
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Телеф. 65—73.

Безболісно пльомбує, лічить і виймає зуби. Скріплює розхитані зуби, штучні зуби в каучуку, золоті, платині і білім золоті найновішими системами. Пацієнтів з провінції полагоджує в найкоротшому часі. — П. Т. Урядовцям і студентам знижені ціни. 1416 5—6

АДВОКАТ
Д-р Іван Максимчук
відкрив і веде адвокатську канцелярію у СТАРІМ САМБОРІ. 1415 5—5

НЕДУГИ ЛЕГЕНІВ. Туберкульоза легенів є невблаганна і щорічно скошує міліони людей без ріжниці пола, віку та стану. — При поборюванні грудних недуг та бронхіту, впертого та томлячого кашлю і т. п., дають лікарі „**Balsam Thiocolan-Age**“ Ґонсецького, що влекшує виділювання флеґми, скріпляє организм і самопочуття недужого, побільшує тягар тіла і усуває кашель. Уживати за порадою лікаря. Продають аптики. 1340 4—5

КОНКУРС.

Виділ Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові розписує конкурс на печатку Т-ва.

Умови: форма печатки округла, напис: Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові. Час до надсилання проектів до 15. квітня 1931 р.

За найкращі проекти призначені 2 нагороди: перша 30·— зол., друга 20 — зол.

Проекти надсилати під адресою:
о. Олекса Базюк, Львів пл. св. Юра 5.

За Виділ **о. Олекса. Базюк** голова.

ЗВИЧАЙНІ РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТА“
на Личакові, вул. Крупярська ч. 15.
відбудуться в неділю, дня 15-го лютого 1931 р. в год. 6. веч. у власній домівці, при вул. Крупярській 15, на які просить всіх членів прибути якнайчисленніше.
1462 Виділ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.